

turens Rarrighed, er ganske anderledes stillet end vi. Vi ere i en saadan Stilling, at det gjælder om at vedligeholde en rig og stor Production, naar vi ville have Gvne til gjen-nem Tiderne at bære os selv, og naar vi ville have Gvne til at gjennemgaae de store Vanske-ligheder, som den store Ulykke, der er over-gaaet os, har ført med sig. Vor hele Bestaaen er betinget af, at vi stadigt kunne udvikle en saadan Production, at vi derved ere istand til at oppeie det, som den anvendte Cultur kræver paa vor Productionsevne. Man troe dog ikke, at det at pløie og saae er det Samme som altid at høste; Videnskaben og Erfaringen have forlængst lært, at der, for at kunne opretholde en rig Production, behøves tilsvarende Til-stud, og at disse Tilstud, der nødvendigviis udkræves, blive større, jo større Productionen har været. Vi have en Tid levet af vore Forfædres eller Forgængeres Fattigdom, vi have levet af den og høstet af den, idet vi have høstet af den Rigdom, der laa i Jorden, fordi de vare fattige; men, mine Herrer, vi have sandelig allerede havt Aar, der have viist os, at Productionen ikke altid er tilstrækkelig til at svare til det, der nu er lagt paa Produ-centernes Skuldre; vi have seet, at Landbruget ingenlunde altid giver et saadant Overflud, at dette Overflud kan bære op mod de forskjellige Vilkaar, under hvilke mange af Eiendoms-brugerne for Dieblirket sidde paa deres Eiendomme. Det sidste Aars gode Høst har kun været en saare nødvendig Redning for mangen Land-eiendomsbruger, og uden den vilde Stillingen for Mange have været fuldstændig uholdbar; Kjøb til høie Priser, store Prioriteter, høie Renter, Overgang til Selveiendom, alt dette, mine Herrer, er Factorer, der virke i langt større Omfang, end Mange troe, og Landets Gvne er derfor ikke saa stor til at bære forsøgede Byrder, som der tidt paastaaes og paasiges os. Ja, ganske vist er der Capitalister eller Rigmænd eller store Eiendomsbesiddere, som uden at trykkes i væsentlig Grad kunne bære endeel Skatter; men, mine Herrer, man vogte sig dog for at bruge dette som et Baro-meter for Landets Skatteevne i Almindelighed (Jaltesen: Sparekasserne!). Ja, Sparekas-serne! Jeg skal gjerne svare paa det henkastede

Ord. Vi have seet, hvorledes det gaaer med dem — jeg taler ikke om Sparekasserne i Kjøbenhavn —; vi have seet, hvor tarveligt de ere gaaede frem, vi have seet, hvor store Summer der ere blevne trukne ud af dem, og vi have seet, hvilke overordentlig store Be-gjæringer der daglig indkomme til dem fra Folk, der ere i den allerstørste Nød, for at bjerge sig gennem Tidens Forlegenheder; — saaledes gaaer det Sparekasserne paa Landet. Efter disse Betragtninger vil det høie Things Medlemmer skjønne, hvorledes det foreliggende Forslag staaer for mig, og De ville ikke undre sig over, at det vækker overordentlig store Be-tænkeligheder hos mig. Hvorvidt det kan for-andres, hvorvidt det kan reduceres, ja, det haaber jeg, vi ville faae Leilighed til at faae undersøgt i et Udvalg, og dette Udvalg vil have den Fordeel, at det forud har en vis Forvis-ning eller Overtydning om, hvorledes det Finant-sielle stiller sig til Forsvarsvæsenet. Jo mindre dette hidtil har været fremhævet, desto mere har jeg følt mig forpligtet til stærkt og tydeligt at fremstille, hvilken Betydning den finant-sielle Side af Sagen har for hele Landet. — Vi komme nu til selve Planen, vi komme til det, hvad den byder os for de store Byrder, der hænge ved den, til, hvad vi skulle have for de Krav, den stiller til os som en uafviselig For-dring. Det, vi skulle vedtage, er kaldt et „For-svar“, og det er fremhævet meget stærkt, at den hele Ordning kun gif ud paa et Forsvar, og at der ikke laae noget Aggressivt i den hele Plan. Det er ogsaa meget stærkt fremhævet af et æret Medlem (Fenger), der har siddet i Forsvarskommissionen og iforgaars havde Or-det, og som pleier at sidde i min Nærhed, at den Bestemmelse i Planen, der har en ganske væsentlig Betydning, var den, der handlede, som han kaldte det, om den locale Ordning, en Bestemmelse, som det ærede Medlem frem-hævede som et overordentligt stort Gode. Jeg erkjender, at dette er Noget, som i visse Hen-seender har store Fordele, men det medfører paa den anden Side uafviselig en overordent- lig stor Understøttelse fra Flaadens Side. De enkelte Dele kunne let samles i hele store Grup-per, hvert paa sit Sted, men skulle de saa sam-les paa eet og samme Sted, saa ere Fordrin-